

Stosunek do szczepień przeciw COVID-19 w marcu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2020/21

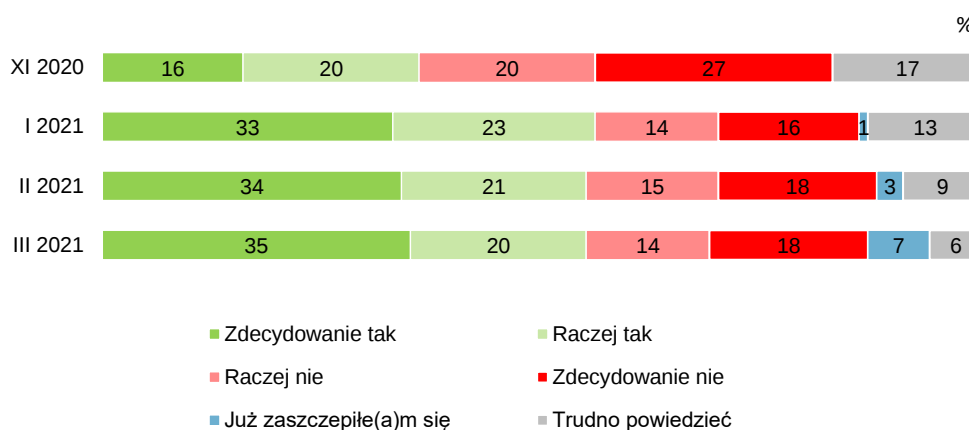
Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Liczba zakażeń wirusem SARS-CoV-2 w ostatnich tygodniach bardzo dynamicznie rośnie. W marcowym sondażu¹ po raz kolejny zapytaliśmy badanych o ich stosunek do szczepień przeciw COVID-19. W ramach Narodowego Programu Szczepień szczepieni już byli m.in. nauczyciele, a wkrótce rozpoczynają się szczepienia przewlekłe chorych, kolejnych roczników seniorów, a pod koniec miesiąca – służb mundurowych².

Podobnie jak w lutym ponad połowa respondentów (55%) chciałaby się zaszczepić przeciw COVID-19, natomiast co trzeci (32%) nie ma takiego zamiaru. W porównaniu z poprzednim miesiącem wzrósł odsetek badanych, którzy już się zaszczepili (z 3% do 7%), a zmalał – niemających sprecyzowanego stosunku do szczepień (z 9% do 6%).

CBOS

RYS. 1. Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?*

* W listopadzie, gdy szczepionka przeciw COVID-19 nie była jeszcze dostępna, treść pytania była następująca: Gdyby była dostępna szczepionka przeciw COVID-19, to czy zaszczepił(a)by się Pan(i) przeciw tej chorobie?

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (370) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadającym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadającym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 1 do 11 marca 2021 roku na próbie liczącej 1154 osoby (w tym: 44,5% metodą CAPI, 41,2% – CATI i 14,3% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

² Narodowy Program Szczepień – otwieramy rejestrację dla kolejnych grup osób – Szczepienie przeciwko COVID-19 – Portal Gov.pl (www.gov.pl).

Stosunek do szczepień przeciw COVID-19 w istotny sposób zależy od wieku badanych. Generalnie starsi respondenci mają wobec nich bardziej przychylne nastawienie. Najrzadziej chęć zaszczepienia się deklarują najmłodsi ankietowani, w wieku 18–24 lata, a wraz z wiekiem odsetek wyrażających taki zamiar rośnie. Największy udział deklarujących zamiar zaszczepienia się rejestrujemy wśród badanych w wieku 55–64 lata (75%), wśród starszych – w wieku 65 lat i więcej odsetek ten jest mniejszy (61%), lecz niemała część tej grupy (17%) już się zaszczepiła.

TABELA 1

Wiek	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a) się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
18–24 lata	40	52	1	8
25–34	41	48	4	7
35–44	49	40	4	6
45–54	54	31	8	7
55–64	75	15	5	5
65 lat i więcej	61	18	17	3

Z analizy różnicowań społeczno-demograficznych wynika, że bardziej przychylne niż inni nastawienie do szczepień deklarują mieszkańcy największych miast (jedynie 18% nie chce się zaszczepić), absolwenci wyższych uczelni (26% nie chce się szczepić) oraz badani z gospodarstw domowych o najwyższych dochodach *per capita*, wynoszących co najmniej 3000 zł (20% nie chce się szczepić).

Nastawienie do szczepień wyraźnie zależy też od obaw związanych z zakażeniem się koronawirusem. Badani bardziej obawiający się zakażenia częściej deklarują chęć zaszczepienia się.

TABELA 2

Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?*	Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?			
	Tak	Nie	Już zaszczepiłem(a) się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Tak, bardzo się boję	74	13	9	4
Tak, trochę się boję	67	19	8	7
Nie, raczej się nie boję	37	51	6	5
Nie, w ogóle się nie boję	24	64	7	5

* Pominęto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

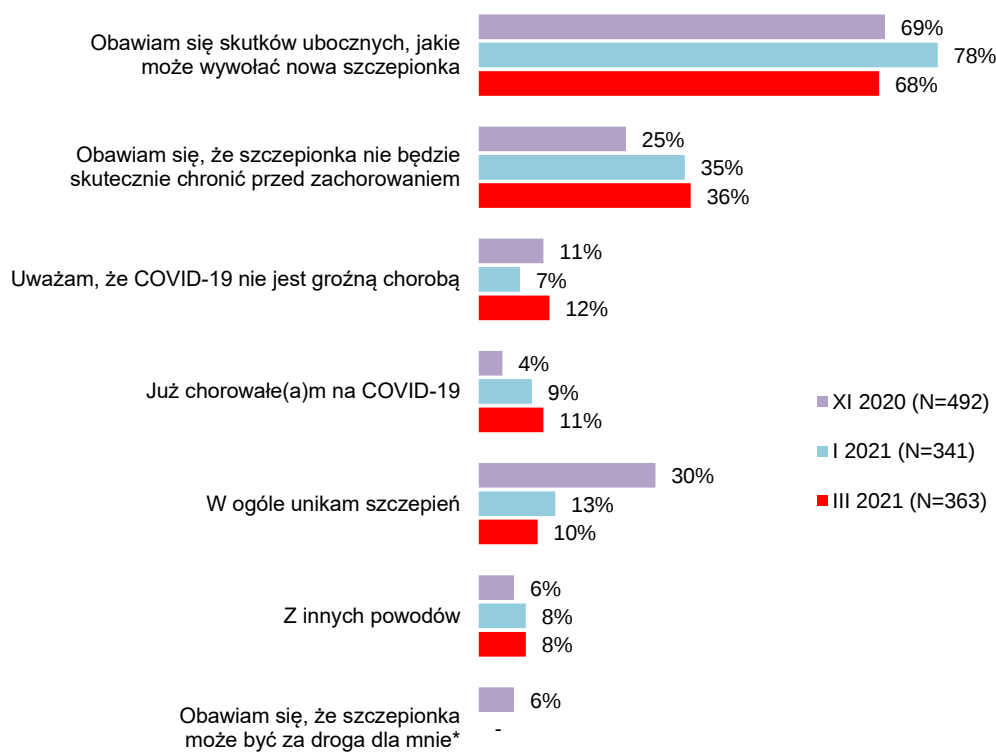
Respondentów, którzy nie chcą się zaszczepić przeciw COVID-19, zapytaliśmy o powody takiej decyzji. Niezmiennie od listopada, od kiedy pytamy o te kwestie, głównym czynnikiem zniechęcającym do szczepień są obawy dotyczące potencjalnych skutków ubocznych, jakie może wywoływać nowa szczepionka (68%). Powód ten wymieniany jest obecnie porównywalnie często co w listopadzie, a relatywnie rzadziej niż w styczniu. Kolejną istotną przyczyną niedecydowania się na szczepienie są obawy związane z niedostateczną skutecznością szczepień. Powód ten, podobnie jak styczniu, podawany był mniej więcej przez co trzecią osobę, która nie chce się szczepić, i sytuował się na drugim

miejscu pod względem częstości wskazań. Natomiast częściej niż w styczniu brak chęci zaszczepienia się badani uzasadniają tym, że COVID-19 nie jest groźną chorobą. Powód ten wymieniło 12% ankietowanych niezamierzających się zaszczepić. Niewiele mniej respondentów niechęć do szczepień uzasadniania przebyciem już COVID-19 (11%) oraz unikaniem szczepień w ogóle (10%). Co trzynasty badany wskazywał inne powody, wśród których wymieniano brak zaufania do szczepionek ze względu na zbyt krótki czas testowania szczepionki, niedostateczne przebadanie szczepionki. Niektórzy respondenci deklarowali, że nie decydują się na szczepionkę, gdyż mają dobrą odporność bądź wzmacniają ją suplementami. Część ankietowanych jako powód niedecydowania się na szczepienie wskazywała alergie lub choroby współistniejące, a inni porównywali COVID-19 do grypy. Niektórych badanych do szczepień zniechęcają długie kolejki oczekujących. W części wypowiedzi pojawiał się koronaszczepizm kwestionujący istnienie epidemii.

CBOS

RYS. 2. Dlaczego nie chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?
Z poniższej listy proszę wybrać maksymalnie dwa najważniejsze powody

ODPOWIEDZI OSÓB, KTÓRE NIE CHCĄ SIĘ SZCZEPIĆ

* W styczniowym badaniu odpowiedź „Obawiam się, że szczepionka może być za droga dla mnie” została usunięta, gdyż zgodnie z Narodowym Programem Szczepień przyjętym w grudniu przez rząd szczepionki są darmowe

Podobnie jak w lutym, ponad połowa dorosłych Polaków chciałaby się zaszczepić przeciw COVID-19, a mniej więcej co trzeci nie ma takiego zamiaru. Jednocześnie w stosunku do poprzedniego miesiąca przybyło zaszczepionych (wzrost z 3% do 7%), a ubyło badanych niemających sprecyzowanego stanowiska w tej kwestii. Warto zaznaczyć, że niezmiennie od listopada, od kiedy monitorujemy stosunek Polaków do szczepień przeciw COVID-19, spada odsetek Polaków niemających wyrobionej opinii na temat szczepień.

Głównym powodem zniechęcającym Polaków do szczepień są obawy związane ze skutkami ubocznymi, jakie może wywoływać szczepionka, a na drugim miejscu pod względem częstości wskazań plasują się wątpliwości dotyczące skuteczności szczepień.

Opracował

Małgorzata Omyła-Rudzka

TABELA 1

		Czy chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?				Liczba osób
		Tak	Nie	Już zaszczepi(a)m się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		55	32	7	6	1148
Płeć	Mężczyźni	58	32	6	4	539
	Kobiety	51	33	8	7	609
Wiek	18–24 lata	40	52	1	8	115
	25–34	41	48	4	7	193
	35–44	49	40	4	6	224
	45–54	54	31	8	7	175
	55–64	75	15	5	5	189
	65 lat i więcej	61	18	17	3	252
Miejsce zamieszkania	Wieś	47	40	6	7	467
	Miasto do 19 999	52	29	11	8	162
	20 000 – 99 999	60	31	4	5	245
	100 000 – 499 999	62	24	11	2	159
	500 000 i więcej mieszk.	65	18	13	4	114
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	47	38	11	4	189
	Zasadnicze zawodowe	58	34	3	5	270
	Średnie	56	34	4	6	365
	Wyższe	55	26	12	7	325
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	55	24	15	6	163
	Średni personel, technicy	65	17	15	3	34
	Pracownicy adm.-biurowi	48	37	7	7	66
	Pracownicy usług	45	45	1	8	78
	Robotnicy wykwalifikowani	45	48	1	6	119
	Robotnicy niewykwalifik.	43	50	3	4	54
	Rolnicy	53	37	3	7	53
	Pracujący na własny rach.	47	48	4	2	58
	Bezrobotni	51	38		11	21
	Emeryci	65	17	14	4	300
	Renciści	81	15		5	56
	Uczniowie i studenci	46	44	1	9	78
	Gospodynie domowe i inni	43	48		9	67
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	48	23	22	6	149
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	41	50	3	6	102
	sekt. prywat. poza rolnict.	53	39	2	5	322
	prywatnym gosp. rolnym	50	43	3	4	59
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	54	36	2	8	103
	Od 1000 zł do 1499 zł	51	36	8	5	166
	Od 1500 zł do 1999 zł	56	28	10	6	187
	Od 2000 zł do 2999 zł	64	24	8	5	180
	3000 zł i więcej	64	20	10	6	146
Ocena własnych war. mater.	Złe	61	32	2	6	60
	Średnie	52	32	8	8	411
	Dobre	56	32	7	4	678
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	57	28	8	7	54
	Raz w tygodniu	58	29	9	4	410
	1–2 razy w miesiącu	53	32	11	4	118
	Kilka razy w roku	50	38	6	6	273
	W ogóle nie uczestniczy	54	33	5	7	269
Poglądy polityczne	Lewica	56	30	8	6	247
	Centrum	56	34	5	6	306
	Prawica	60	28	9	3	395
	Trudno powiedzieć	37	44	8	11	167

TABELA 2

		Dlaczego nie chciał(a)by Pan(i) zaszczepić się przeciw COVID-19?						Liczba osób
		Uważam, że COVID-19 nie jest groźną chorobą	Już chorowałem(a) na COVID-19	W ogóle unikam szczepień	Obawiam się skutków ubocznych, jakie może wywołać nowa szczepionka	Obawiam się, że szczepionka nie będzie skutecznie chronić przed zachorowaniem	Z innych powodów	
		%	%	%	%	%	%	
1,00 Ogółem		12	11	10	68	36	8	363
Płeć	Mężczyźni	16	9	11	66	34	7	163
	Kobiety	9	12	10	69	38	9	200
Wiek	18–24 lata	22	18	1	75	36	2	58
	25–34	23	11	8	65	33	9	92
	35–44	11	15	9	61	36	11	89
	45–54		8	17	75	46	2	52
	55–64	10	4	8	72	18	5	27
	65 lat i więcej		3	23	64	46	14	45
Miejsce zamieszkania	Wieś	11	9	9	71	41	3	184
	Miasto do 19 999	18	9	11	49	33	17	47
	20 000 – 99 999	9	21	9	64	35	6	75
	100 000 – 499 999	14	8	20	75	26	13	36
	500 000 i więcej mieszk.	18	4	9	75	24	22	21
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	5	9	10	69	49	4	70
	Zasadnicze zawodowe	12	6	10	69	36	7	90
	Średnie	16	12	12	68	30	7	123
	Wyższe	14	17	9	64	35	13	80
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	9	27	13	61	30	14	38
	Średni personel, technicy	9			73	82		6
	Pracownicy adm.-biurowi	16	9	8	65	38	10	24
	Pracownicy usług	17	13	17	68	38	5	35
	Robotnicy wykwalifikowani	19	13	17	53	35	4	57
	Robotnicy niewykwalifik.	15	4	7	70	39	10	27
	Rolnicy	6	7		71	43	7	20
	Pracujący na własny rach.	14	4	4	69	27	14	26
	Bezrobotni	19		7	79	46		8
	Emeryci		4	21	64	40	15	49
	Renciści	11			78	21		8
	Uczniowie i studenci	12	25		85	30	3	33
	Gospodynie domowe i inni	17	6	3	78	40		33
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	11	10	17	76	35	3	33
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	19	7	15	66	33	8	51
	sekt. prywat. poza rolnict.	14	15	10	59	36	11	125
	prywatnym gosp. rolnym	5	6		78	39	6	25
Dochody na jedną osobę	Do 999 zł	5	7	6	75	34	6	36
	Od 1000 zł do 1499 zł	9	7	15	72	41	8	59
	Od 1500 zł do 1999 zł	18	18	5	66	41	7	52
	Od 2000 zł do 2999 zł	7	22	20	54	38	7	43
	3000 zł i więcej	28	15	10	55	28	12	28
Ocena własnych war. mater.	Złe	11	4	15	43	40	15	19
	Średnie	10	9	9	72	31	7	126
	Dobre	14	13	11	67	39	7	218
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		14	25	68	40	15	14
	Raz w tygodniu	10	5	11	72	38	5	119
	1–2 razy w miesiącu	9	12	5	75	30	2	35
	Kilka razy w roku	15	14	9	71	36	8	103
	W ogóle nie uczestniczy	15	15	11	56	36	12	88
Poglądy polityczne	Lewica	21	11	9	62	26	11	74
	Centrum	8	14	6	73	40	3	101
	Prawica	15	9	13	71	38	10	105
	Trudno powiedzieć	8	10	12	63	38	6	73